Wychodzi raz w tygodniu. Porto ryczałtem opłacone.

PRZEGLĄD KUPIECKI

ORGAN ZWIĄZKU STOWARZYSZEN KUPIECKICH MAŁOPOLSKI ZACHODNIEJ

Cena abonamentu:

Abonament miesięczny . . . . Mp. 9000

Cena numeru pojedynczego 2250 Mp.

Prenumeratę i ogłoszenia przyjmują wszystkie biura dzienników i ogłoszeń

Nowe ceny podane w nagłówku odnoszą się także do poprzednio udzielonych zleceń o ile nie zostaną cofnięte.

Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Ogłoszenia:

Wiersz milim. w dziale inser. na okładce . . Mp. 400—
" " na pierwszej str. okładki . . " 800—
" dwuszpaltowy w nadesł. wewn. nru " 1600—

Cała str. 330.000 Mp, pół st. 172.000 Mp, ćwierć st. 90.000 Mp ósma str. 48.000 Mp

Redakcja i Admin.: Kraków, Grodzka 43 — Telefon 3267 Konto P. K. O. Nr. 141.102.

Godziny urzędowe Redakcji od 6 do 7 wieczór.

Rok VI. Kraków, dnia 25-go sierpnia 1923. Nr. 33-34.

IGNACY DANZIGER.

Niedostateczny egzamin dojrzałości.

Z uczuciem, które Niemiec nazywa „Schadenfreude" obserwuje część naszego społeczeństwa wrzenie w Niemczech. Prasa nasza podaje iście fantastyczny kurs dolara, a niektóre dzienniki, ósemkowe, wołają z emfazą: Teraz nie będzie się mówiło „polnische Wirtschaft", lecz „deutsche Wirtschaft". Nie ma nic głupszego a w skutkach niebezpieczniejszego jak łudzenie siebie i pocieszanie, że gdzieindziej jeszcze gorzej. Prawdą jest, że Niemcy, to państwo ładu i porządku przechodzą niebezpieczne przesilenie, które może doprowadzić do wojny domowej, jednak Niemcy ten rozkład wewnętrzny spowodowali. Obecny stan rozprzężenia w Niemczech jest zjawiskiem zupełnie naturalnem i nikogo nie dziwi i dziwić nie powinien. Nemcy wojnę sromotne przegrali, stracili najbogatsze prowincje na rzecz Polski i Francji, prócz tego muszą płacić tytułem reparacji fantastyczne wprost sumy. Nemezis dziejowa zemściła się srodze na tym narodzie, którego najwyższym kultem była siła i lekceważenie innych narodów. Szczęśliwym zbiegiem wydarzeń historycznych Polska zmartwychwstała w granicach jagiellońskich, stając się mocarstwem militarnem. Mając olbrzymie pokłady górnicze, ziemię urodzajną, ludność zachowawczą i niesklonną do radykalizmu politycznego i socjalnego, powinna była Polska wyprzedzić wszystkie państwa sukcesyjne jakością swojej administracji i gospodarki finansowej. Stało się jednak odwrotnie. Najmniejsze państewka bałtyckie uregulowały swoją walutę, my zaś ciągle jesteśmy na drodze do sanacji, a cel coraz bardziej od nas się oddala. Mamy wszystkiego w bród, kominy fabryczne dymią, urodzaje wspaniałe, a mimo to waluta nasza spada karkołomnie i kurs dolara przekroczył 300.000 Mk. Ziemia nasza jest bogata, lecz ludność na tej ziemi mieszkająca ubożeje z każdym dniem. Przez kilka lat istnienia naszej państwowości mieliśmy bez liku ministrów-budowniczych państwa a budynek o ile chodzi o stronę gospodarczą jeszcze nawet pod dachem nie stoi. Inflacja jak polip wysysa nasze soki gospodarcze, a nasi jak w kalejdoskopie zmieniają się ministrowie skarbu, wygłaszają mowy programowe, które nikogo nie grzeją ani nie ziębią. Jak długo tak będziemy się bawili? Wszak widzimy co w państwach sąsiednich na zachodzie i wschodzie się dzieje? Czyśmy już tak na punkcie ambicji upadli, że nie chcemy widzieć jak ta mała amputowana Austrja, nas gospodarczo przerosła. Ścisłe zastosowanie uchwał konferencji brukselskiej, które powierzono komisarzowi Zimmermanowi sprawiło to, że ostatni raport jego z zadowoleniem stwierdza osiągnięty cel. Raport ten podaje wprowadzenie oszczędności do budżetu, redukcję urzędników, uregulowanie deficytu kolejowego, stabilizacja waluty, mniejsza ilość bezrobotnych, przypływ dewiz obcych i podwyższenie poziomu ogólnej zamożności. U nas także się pracuje nad sanacją, lecz w ten sposób, że aresztuje się żydów spacerujących w dwójkę, kontroluje się magazyny kupców i zmusza się ich do sprzedania towarów ze stratą.

Ciągle zwalczamy skutki, a przyczyny naszej gospodarki nieszczęsnej pozostawiamy nietknięte. Do rządu wprowadza się ludzi niefachowych dyletantów, którzy po krótkim czasie opuszczają ręce i ustępują miejsca innym. I nam trzeba dyktatora finansowego na wzór Zimmermana, gdyż egzaminu dojrzałości gospodarczej dotychczas niezdaliśmy.

P. R. Artykuł powyższy nadesłany redakcji 10 bm. nabiera tem większej aktualności, że półoficjalnie lansowana jest wiadomość o zaangażowaniu angielskiego doradcy finansowego dla Polski.

I. D.

Po zniesieniu ograniczeń dewizowych.

Podatek majątkowy, który ma przypaść naszemu wiecznie głodnemu skarbowi miliard franków, został przez Sejm uchwalony, giełda zaś jakby na ironję zareagowała w stosunku odwrotnym, bo wielką zwyżką kursu dolara. Filozofja twierdzi, (o ile wogóle twierdzić może) że wszystko co się na świecie dzieje, podlega żelaznemu prawu przyczynowości. Kiedy tak się rzecz ma, szukajmy przyczyny świeżej haussy na rynku dewizowym. Zależność naszej marki od marki niemieckiej, jakkolwiek mniejsza, to przecież istnieje. Drugą przyczyną jest ubiegły okres ograniczenia obrotu dewizami. Zapotrzebowanie dewiz, które sztucznie tamowane było centralizowaniem i to przez okres kilkutygodniowy wyładowało się po zniesieniu ograniczeń, niejako z żywiołową siłą, szukając gwałtownie pokrycia. Przypuszczenie to znajduje potwierdzenie w zjawisku, które spostrzegamy, a m., że kurs marki w Zurychu jest nieco wyższy od notowań na giełdzie warszawskiej.

Na tle tej haussy, szybują w górę ceny wszystkich artykułów, co dla handlu i przemysłu stwarza znane nam trudności. Przechodzimy kryzys, którego korzenie tkwią w gospodarce inflacyjnej. Przyczyny więc tego nowego przesilenia polegają na niewspółmierności między zapasami płynnych kapitałów stojącymi do dyspozycji naszemu życiu gospodarczemu, a potrzebami przemysłu i handlu. W chwili nagłej deprecjacji waluty, ta niewspółmierność jaskrawo się uwydatnia.

Prawdą jest, że banki w bilansach swoich wykazują dwunastocyfrowe liczby, lecz zamienione na franki zredukują się do kwot, które absolutnie nie są w stanie zaspokoić zapotrzebowania tak wielkiego obszaru, jakim jest Polska.

W chwili obecnej przy obiegu banknotów wynoszącym 5.000 miliardów licząc kurs dolara 300.000, wartość całej naszej cyrkulacji papierowej wynosi 15 miljonów dolarów. Z tak znikomo małym obiegiem życie nasze gospodarcze nie dałoby sobie rady. Jak w jednostkach ludzkich tak i w jednostkach gospodarczych istnieje instynkt samozachowawczy, który nie bacząc na tamy stawiane, szuka ratunku. Nabiera zatem aktualności postulat, aby P. K. K. P. złagodziła to przesilenie w swoim zakresie działania. Rozumiemy, że przy bezustannej depracjacji marki polskiej P. K. K. P. nie ma obowiązku przyjmować każdego przedłożonego jej weksla, lecz bezwzględne trzymanie się taktyki restrynkcji jest dla gospodarstwa społecznego szkodliwe.

Portfel wekslowy P. K. K. P. wynosił przy końcu maja 449.4 miljona Mp., przy końcu czerwca 627,4 mil-

jonów a przy końcu lipca 758,1 miljonów. Wzrósł więc w ciągu lipca o 20%, zaś w ciągu czerwca i lipca o 67%, podczas gdy koszta utrzymania wzrosły o14%, zaś kurs dolara o 400%.

P. K. K. P. jako instytucja emisyjna ma obowiązek handlowi i przemysłowi przyjść w ciężkich czasach z pomocą. Zadaniem banku emisyjnego nie jest zasilanie państwa, lecz gospodarstwa społecznego. U nas dzieje się odwrotnie, drukuje się bowiem marki nie na cele inwestycyjne, lecz konsumcyjne. Skutek jest ten, że przemysł, a zwłaszcza handel traktowany jest przez P. K. K. P. jako malum necessarium. Przemysł i handel duszą się, nie mając środków do prowadzenia przedsiębiorstw, lichwiarze zaś zacierają ręce, gdyż im gorzej, tem dla nich lepiej. Jeżeli P. K. K. P. obawia się strat wskutek wzrostu pieniędzy w walucie zdeprecjonowanej, może szukać rekompensaty w podniesieniu stopy dyskontu odpowiadającej sytuacji na rynku pieniężnym. O swem właściwem zadaniu powinna P. K. K. P. pamiętać.

Patenty wpłacone w Kasie Krakowskiego Stowarzyszenia kupców, które pozostały w tej samej kategorji, są do odebrania w Stowarzyszeniu Kupców, Grodzka 43.

Rozporządzenie III Ministra Skarbu wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu z dnia 18-go lipca 1923 roku

w przedmiocie prowadzenia ksiąg obrotu.

Na mocy art. 50 i 126 ustawy z dnia 14 maja 1923 r. w przedmiocie państwowego podatku przemysłowego (Dz. U. R. P. Nr. 58 poz 412) zarządza się co następuje:

§ 1. Przedsiębiorstwa handlowe, wykonywające handel towarowy, winny prowadzić księgi obrotu według załączonych wzorów (Nr. 1 i 2).

Do ksiąg tych należy każdodziennie zapisywać:

1) po stronie przychodu: pełną wartość nabytego towaru, uwidaczniając datę nabycia, nazwisko względnie firmę dostawcy, rodzaj, ilość lub wagę i cenę nabytego towaru; wszelkiego rodzaju rzeczywiste wydatki związane z zakupem towarów, a zwiększające ich kalkulacyjną wartość (koszty przewozu, opakowania, przechowania, zabezpieczenia, koszta wynagrodzenia pracowników i inne temu podobne wydatki handlowe i koszty ogólne).

2) Po stronie rozchodu:

a) w przedsiębiorstwach handlu hurtowego—poszczególne rozchody towarów, sprzedanych za gotówkę, wymienionych lub wydanych na kredyt, sprzedanych w handlu jarmarcznym lub w wykonaniu dostaw oraz według cen hurtowych wartość towarów, oddanych do sprzedaży komisowej lub do sprzedaży zakładom handlu detalicznego lub drobnego, należącym do tego właściciela; przyczem księgowanie winno uwidocznić: datę dokonania tranzakcji, nazwisko względnie firmę odbiorcy, numer wystawionego rachunku (faktury), rodzaj, ilość lub wagę, cenę jednostkową i ogólną sumę otrzymaną za każdą sprzedaną względnie wydaną partję towaru.

Nadwyżki, osiągnięte ze sprzedaży towarów oddanych do sprzedaży komisowej ponad wartość zaksięgowaną według cen hurtowych winny być dodatkowo zapisane do ksiąg obrotu;

b) w przedsiębiorstwach handlu detalicznego i drobnego tylko ogólną sumę każdodziennego utargu.

Księga obrotu winna być otwarta po stronie przychodu wartością remanentu początkowego, a zamknięta po stronie rozchodu wartością remanentu końcowego.

Przy księdze obrotu winny być przechowywane następujące dowody:

1) ponumerowane kolejno rachunki (faktury) dostawców oraz wszelkie rachunki poniesionych wydatków, związanych z nabyciem, przechowaniem i zabezpieczeniem towaru, listy płacy pracowników oraz wszelkie inne posiadane dowody, dotyczące wpisów do księgi obrotu tak po stronie przychodu, jakoteż rozchodu.

2) nadto:

a) w przedsiębiorstwach handlu hurtownego-kopjał wystawionych rachunków (faktur) i

b) w przedsiębiorstwach handlu detalicznego i drobnego-dowody obrotu kasowego (bloczki kasowe, kontrola kasy i t. p. zapiski kasowe).

§ 2. Samodzielne przedsiębiorstwa wykonywania robót (antrepryz) i dostaw winny dla każdej roboty (antrepryzy) lub dostawy prowadzić oddzielnie konto w księdze obrotu według załączonego wzoru (Nr. 3).

Do konta należy zapisywać w chronologicznym porządku:

1) po stronie winien: wszelkie sumy wydatkowane w związku z wykonywaną robotą (antrepryzą) lub dostawą (koszt nabycia materjałów i towarów, koszt najmu robotników, pensji dozorców, personalu technicznego i handlowego oraz wszelkie inne koszty administracyjne i handlowe). Księgowanie winno uwidocznić: datę uskutecznienia wydatku, bliższe określenie tegoż (np. rodzaj, ilość i cena nabywanych materyałów) ewentualnie ze wskazaniem dostawcy zakupionych materyałów i towarów.

2) Po stronie ma: sumy otrzymane lub przypadające za już wykonaną robotę (antrepryzę) lub dostawę, ze wskazaniem: daty otrzymania należności lub obciążenia dłużnika i numeru wystawionego rachunku.

Przy księdze obrotu winny być przechowywane następujące dowody: do każdego poszczególnego konta kolejno ponumerowane rachunki (faktury) na zakupione materjały i towary, listy płacy pracowników, kopjał wystawionych rachunków oraz wszelkie inne posiadane dowody, dotyczące wpisów tak po stronie winien jakoteż po stronie ma; nadto winny być również przechowywane umowy, dotyczące zaksięgowanych robót względnie dostaw.

§ 3. Przedsiębiorstwa pośrednictwa dandlowego, przedsiębiorstwa ekspedycyjne, przewozowe i komunikacyjne winny prowadzić księgę obrotu według załączonego wzoru (Nr. 4).

Do księgi tej należy każdodziennie zapisywać:

1) po stronie winien: wszelkie wydatki, ponoszone w związku z wykonywanem przedsiębiorstwem, uwi-

daczniając: kiedy, za co i komu księgowana suma wypłaconą została;

2) po stronie ma: sumy pobranych i należnych prowizji, komisowego i wszelkich innych wynagrodzeń za wykonane świadczenia lub usługi, przyczem należy uwidocznić: datę otrzymania należności względnie datę obciążenia dłużnika i wskazać, za jakie świadczenie i od kogo wynagrodzenie otrzymano lub od kogo ono przypada, numer ewent. wystawionego rachunku oraz numer ewent. zawartej umowy.

W przedsiębiorstwach komisowej sprzedaży towarów winien być nadto prowadzony w księdze obrotu oddzielny rachunek (wzór Nr. 5), na którem księgować należy: po stronie winien wartość poszczególnych partji otrzymanych w komis towarów, a po stronie ma sumy osiągnięte z poszczególnionych sprzedaży, uwidaczniając rodzaj, ilość lub wagę otrzymanego towaru, nazwisko lub firmę komisanta oraz rodzaj, ilość lub wagę sprzedanego towaru, nazwisko lub firmę odbiorcy.

Przy księdze obrotu winny być przechowywane następujące dowody:

Rachunki względnie pokwitowania odbioru sum wypłaconych za ponoszone koszty i wydatek, listy płacy pracowników, kopjał wystawionych rachunków za wykonane świadczenie, kolejno ponumerowane umowy, listy przewozowe i wszelkie inne dowody, będące w posiadaniu przedsiębiorstwa, a dotyczące wpisów do ksiąg obrotu tak po stronie winien jakoteż po stronie ma.

§ 4. Wszelkie inne przedsiębiorstwa handlowe winny prowadzić księgę obrotu według przepisów wskazanych w § 1 (dla handlu towarowego) niniejszego rozporządzenia.

§ 5. Przedsiębiorstwa przemysłowe winny prowadzić księgi obrotu według załączonego wzoru (Nr. 6).

Do ksiąg tych należy każdodziennie zapisywać:

1) po stronie winien rzeczywiste koszty produkcji lub fabrykacji łącznie z ogólnemi kosztami administracji i wydatkami handlowemi (koszty nabycia surowców, materjałów do fabrykacji i półfabrykatów, koszty robocizny, płac personalu technicznego i administracyjnego, koszty ogólne i t. p.) przyczem należy uwidocznić: datę uskutecznienia wydatku, bliższe jego określenie, nazwisko, wzgl. firmę dostawcy i numer otrzymanego rachunku (faktury), rodzaj, ilość lub wagę i cenę zakupionych surowców, półfabrykatów lub materjałów.

2) po stronie ma — poszczególne sumy osiągnięte za surowce, półfabrykaty i wyroby gotowe, sprzedane za gotówkę, wymienione, wydane na kredyt, użyte do wykonania umów o roboby (antrepryzy) i dostawy, wzgl. obliczoną w cenach hurtownych wartość surowców, półfabrykatów i towarów oddanych do sprzedaży komisowej lub wydanych innym przedsiębiorstwom, przyczem należy uwidocznić: datę dokonania sprzedaży, numer wystawionego rachunku (faktury), nazwisko względnie firmę odbiorcy, rodzaj, ilość lub wagę i cenę sprzedanych względnie wydanych surowców, półfabrykatów lub towarów. Nadwyżki, osiągnięte ze sprzedaży towarów oddanych do sprzedaży komisowej ponad wartość zaksięgowaną według cen hurtownych, winny być dodatkowo zapisane do ksiąg obrotu.

Księga obtotu winna być otwarta początkowym remanentem surowców, półfabrykatów lub towarów, zamknięta zaś remanentem końcowym.

Przy księdze obrotu winny być przechowywane następujące dowody: ponumerowane kolejno rachunki (faktury) dostawców, listy płacy pracowników, wszelkie inne istniejące dowody wydatków, kosztów poniesionych w związku z produkcją, fabrykacją lub administracją przedsiębiorstwa, oraz kopjał rachunków wystawionych na uskutecznione sprzedaże, tudzież wszystkie inne dowody, dotyczące wpisów do ksiąg obrotu tak po stronie ma jakoteż winien.

§ 6. W księgach obrotu przedsiębiorstw przemysłowych, wytwarzających wyroby z cudzych materjałów (wzór Nr. 1) należy każdodziennie zapisywać:

1) po stronie winien rzeczywiste koszty przeróbki lub fabrykacji, płace urzędników i robotników, oraz wszelkie inne wydatki związane z przerobem, przechowaniem i zabezpieczeniem towaru, jak również wydatki administracyjne i ogólne przedsiębiorstwa. Księgowanie winno uwidocznić: datę zapisu, numer rachunku (faktury) na zakupione materjały pomocnicze, nazwisko względnie firmę dostawcy oraz rodzaj, wagę lub ilość i cenę tych materjałów:

2) po stronie ma — sumy wynagrodzeń pobranych za przerób z uwidocznieniem: daty zapisu, kolejnego numeru wystawionego rachunku (faktury) i zawarte, umowy, na podstawie której robota została wykonaną, nazwiska lub firmy właściciela materjałów oddanych do przerobu, rodzaju wyprodukowanych fabrykatów lub półfabrykatów, oraz jednostkowej ceny osiągniętej za przerób.

Przy księdze obrotu winny być przechowywane następujące dowody: ponumerowane kolejno rachunki (faktury) dostawców, listy płacy pracowników, dowody usprawiedliwiające wszelkie inne wydatki, związane z przeróbką lub administracją, przedsiębiorstwa oraz kolejno ponumerowane umowy o wykonanie robót i kopjał rachunków, wystawionych właścicielom materjałów oddanych do przerobu.

§ 7. Księgi obrotu winny być prowadzone w języku polskim, starannie, bez poprawek, przekreślań i podskrobań.

O ile przy zapisach zajdą pomyłki, należy zapis omyłkowy przekreślić atramentem kolorowym, a nad zakreślonym uskutecznić zapis prawidłowy i okoliczność tę stwierdzić datą i podpisem osoby, która poprawki dokonała.

§ 8. Osoby i urzędy, powołane w myśl części drugiej art. 50 ustawy z dnia 15 maja 1923 do parafowania ksiąg obrotu, winny poczynając od roku 1924 dokonywać parafowania nowych ksiąg obrotu li tylko po okazaniu poprzednio oparafowanych ksiąg i po stwierdzaniu, że te ostatnie zostały zapisane do końca. W razie nie zapisania do końca tych ksiąg, winny wspomniane osoby i urzędy przekreślać stronice wolne, czyniąc je niezdatnemi do użytku.

§ 9. Winni nieprowadzenia ksiąg obrotu stosownie do przepisów nin. rozporządzenia, albo nieokazania prowadzonych ksiąg obrotu na żądanie osób dokonywujących sprawdzanie przedsiębiorstw, ulegną karze grzywny na mocy art. 97 ustawy z dnia 14 maja 1923.

§ 10. Przy zaprowadzaniu po raz pierwszy ksiąg obrotu w roku 1923 nie mają zastosowania przepisy nin. rozporządzenia, dotyczące otwierania ksiąg po stronie przychodu — wartością remanentu początkowego.

§ 11. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 września 1923 r.

Wzór Nr. 1.

KSIĘGA dla przedsiębiorstwa

Winien (Przychód)

Data	Nr. rach.	Nazwisko lub firma dostawcy wzgl. treść	Rodzaj towaru	Ilość lub waga w kg.	Cena	Marek	Marek
1923		Remanent towarów według spisu					382500000
Paźdz. 1.		Opł. komorne 1/X.—31/XII. 1923 r.				300000	
		Opł. abon. telef.				300000	
		Prenumer. Kurjera Warszawskiego 1/X.—31/XII. 1923 r.				75000	
		Dom. „Zegrze"	żyta	30000	250000	75000000	75675000
Paźdz. 2.	1	Syndykat Rolniczy w m.	żyta	50000	255000	127500000	
	2	Syndykat Rolniczy w m.	pszenicy	50000	440000	220000000	
		Przewóz żyta dla młyna Praga . .				1000000	
		Marki pocztowe				250000	348750000
Paźdz. 3.		Wyładunek i zwózka żyta . . .				1250000	
		Wynagrodzenie za bilans półroczny				3500000	4750000

Wzór Nr. 2.

KSIĘGA dla przedsiębiorstwa

Winien (Przychód)

Data	Nr. rach.	Nazwisko lub firma dostawcy wzgl. treść	Rodzaj towaru	Ilość lub waga w kg.	Cena	Marek	Marek
1923		Remanent towaru wzgl. spisu . .					87563500
Paźdz. 1.		Opł. komorne za październik . .				75000	
		Pensje personalu za wrzesień . .				12500000	12575000
Paźdz. 2.	1	Kraj. hurt. herbaty	herbaty III	100	42000	4200000	
		Kraj. hurt. herbaty	herbaty II	50	44000	2200000	
		Kraj. hurt. herbaty	herbaty I	50	46000	2300000	
		Za sprzątanie sklepu				250000	8950000
Paźdz. 3.	2	Związek Zaw. Cukrowni	kryszt.	1000	12000	12000000	
		Związek Zaw. Cukrowni	kostek	500	14000	7000000	
		Światło we wrześniu				187500	19187500
Paźdz. 5.	3	Etablisents Rheims	sardynki	50 p.	10000	500000	
		Za znoszenie worków				15000	515000
Paźdz. 6.	4	Tow. Akc. Pluton	kawy I	50 p.	30000	1500000	
		Tow. Akc. Pluton	kawy II	100 p.	25000	2500000	4000000

Wzór Nr. 3.

KSIĘGA dla przedsiębiorstwa komi

Winien (Przychód)

Data	T R E Ś Ć	Marek	Marek
1923			
Paźdz. 1.	Komorne za lokal biurowy 1/X.—30/XII.	150000	
	Czynsz dzierżawy sklepu 1/X.—30/XII.	2500000	
	Zwózka i wyładowanie 2 wagonów węgla	200000	2850000
Paźdz. 3.	Abonament telefonów 1/X.—31/XII.	500000	
	Marki pocztowe i depesza	25000	
	Koszta podróży do Sosnowca	350000	875000

OBROTU
handlu hurtowego.

Ma (Rozchód)

Data	Nr. rach.	Nazwisko lub firma odbiorcy	Rodzaj towaru	Ilość lub waga w kg.	Cena	Marek	Marek
1923							
Paźdz. 1.	1	Młyn parowy Praga	żyta	20000	275000	55000000	
	2	Intendentura D. O. K. 1	owsa	50000	260000	130000000	185000000
Paźdz. 2.	3	Wysłano do Oddziału w Łodzi . .	pszenicy	20000	485000	97000000	
	4	Piekarnia „Społem"	pszenicy	1000	495000	4950000	101950000
Paźdz. 3.	5	Zakład Przem. K. Michlera . . .	żyta	30000	272500	81750000	
	6	Wysłano dla m. piekarni . . .	pszenicy	1000	495000	4950000	86700000

OBROTU
handlu detalicznego.

Ma (Rozchód)

Data	TREŚĆ	Marek	Marek
1923			
Paźdz. 1.	Utarg dzienny według bloczków	12846550	
Paźdz. 2.	Utarg dzienny według bloczków	10657300	
Paźdz. 3.	Utarg dzienny według bloczków	14528200	
Paźdz. 4.	Utarg dzienny według bloczków	9649850	
Paźdz. 5.	Utarg dzienny według bloczków	6964730	
Paźdz. 6.	Utarg dzienny według bloczków	13645200	

OBROTU
sowej sprzedaży towarów.

Ma (Rozchód)

Data	Nr. rach.	Nr. umowy	TREŚĆ	Marek	Marek
1923					
Paźdz. 2.	1	1	Należna prowizja od Warsz. T. K. W. . .	22500000	

Parafowanie ksiąg obrotu.

W myśl artykułu 50 ustawy z d. 14 maja 1923, w przedmiocie pańtwowego podatku przemysłowego, powinny przedsiębiorstwa o ile nie prowadzą ksiąg przepisanych „Kodeksem Handlowym" prowadzić w języku poskim księgę obrotu. Księga obrotu winna być oparafowana przez sędziego pokoju, notarjusza lub magistrat, starostwo albo urząd gminny.

Chrakterystycznym objawem jest, że w Krakowie ani magistrat ani starostwo, ani sąd nie poczuwają się do obowiązku parafowania książki obrotu, wskutek czego kupiec, aby uniknąć kary, zmuszony jest parafować książkę u notarjusza.

Wobec tego, że podatek obrotowy w wysokim stopnu obciąża kupców, powinno parafowanie książki być bezpłatne, a jeśli u nas w Krakowie jedynie notarjusz może książkę obrotu parafować, powinny władze wy-

Wzór Nr. 4.

KSIĘGA
dla przedsiębiorstwa komi-

Winien (Przychód)

Data	Nazwisko lub firma mocodawcy	Rodzaj towarów	Ilość lub waga w kg.	Cena	Marek	Marek
1923						
paźdz. 1	Remanent towarów według spisu					26,450.000
3	Warsz. Tow. Kopalni Węgla	węgiel gruby	50.000	425.000	21,250.000	
	Warsz. Tow. Kopalni Węgla	węgiel orzech	50.000	415.000	20,750.000	42,000.000
5	Spółki Akcyjnej „Pustelnik"	cegły	10.000	270	2,700.000	
	Spółki Akcyjnej „Kadzielnia"	wapno	14.375	25.000	3,593.750	6,293.750

Wzór Nr. 5.

KSIĘGA
dla przedsiębiorstwa

Winien (Przychód)

Data	Nr. rach.	Nazwisko lub firma dostawcy wzgl. treść	Rodzaj surowego materjału i towar.	Ilość lub waga w kg.	Cena	Marek	Marek
1923							
Paźdz. 1		Remanent materjałów według inwentarza . .				287,000.000	
		Remanent	kryształ	500.000	8.000	4.000,000.000	
			kostek	100.000	11.000	1.100,000.000	5.387,000.000
		Robocizna według listy od 11/9—30/9 . . .				90,000.000	
	1	Borman i Szwede reparacje warnika . . .				17,000.000	
		Warsz. tow. Kop. Węgla .	węgla	150.000	4.200	6,300.000	113,300.000
	2	Za fracht od 5 wag. węgla				4,250.000	
		Wyładowanie buraków 1 kolejce				1,375.000	5,625.000

znaczyć w tym celu minimalną taryfę. W ostatniej chwili dowiadujemy się, że parafowanie książek obrotowych przeprowadza oddział przemysłowy Magistratu II. p. oficyny.

Wskazówki dla płatników podatku obrotowego.

Osobiste zajęcia przemysłowe, zaliczone do kat. I i II a) i b) — t. j. ekspedytorzy, nie utrzymujący oddzielnych biur i pomocników handlowych, lecz trudniący się osobiście z polecenia osób trzecich cleniem w Urzędach Celnych towarów wysyłanych zagranicę, lub otrzymywanych z zagranicy, jak również pośrednicy giełdowi (maklerzy) i wszelkiego rodzaju inni pośrednicy handlowi winni składać również zeznania o obrocie po upływie każdego półrocza kalendarzowego w tychże terminach, co i przedsiębiorstwa handlowe pierwszych dwóch kategorji, lecz **nie są obowiązani** do prowadzenia księgi obrotu, podatek zaś przypadający od osiągniętego w każdem półroczu zarobku po potrąceniu wartości świadectwa, płacą w dwóch półrocznych ratach mianowicie do 1 sierpnia na I. półrocze i do 1 lutego za II. półrocze roku kalendarzowego. Dowód zapłacenia półrocznej raty podatku winien być w oryginale lub w odpisie dołączony.

Przedsiębiorstwa handlowe III., IV. i V. kategorji, przedsiębiorstwa przemysłowe VI., VII. i VIII. kategorji, oraz osobiste zajęcia III. i IV. kategorji (inspektorzy i agenci przedsiębiorstw ubezpieczeniowych, przewozowych i kredytowych, o ile prowadzą operacje bez utrzymywania biur oraz agenci podróżujący tj. komiwojażerowie) — są wolni zarówno od obowiązku prowadzenia ksiąg, jak i od składania zeznań. Przypadający od nich podatek zostaje wymierzony przez Komisję Szacunkową na podstawie danych i materjałów, przygotowanych przez władze podatkowe I. instancji, przyczem o wysokości wymierzonego podatku płatnicy wymienionych wyżej kategorji zostają zawiadomieni za pomocą rozesłania indywidualnych nakazów płatniczych, dotyczących obliczenia podatku za I. półrocze winno nastąpić najpóźniej do 15 września tegoż roku, za II. półrocze zaś do 15 marca roku następnego. Obliczony w ten sposób podatek winien być wpłacony przez płatników tychże kategorji a) za I. półrocze do 15 października tegoż roku i b) za II. półrocze do 15 kwietnia roku następnego.

DLA PIERWSZYCH dwóch kategorji handlowych i pierwszych pięciu przemysłowych, podatek od obrotu za sierpień należy wpłacić do kasy skarbowej najpóźniej do 15 września b. r.

OBROTU
sowej sprzedaży towarów.

Ma (Rozchód)

Data	Nazwisko lub firma odbiorcy	Rodzaj towarów	Ilość lub waga w kg.	Cena	Marek	Marek
1923 paźdz. 1	Warsztaty Mechaniczne „Kudełko"	węgla orzech	5000	515.000	2,075.000	
	Spółdzielnia Mieszk. Lokator	cegły	5000	270	1,350.000	3,425.000

OBROTU
przemysłowego.

Ma (Rozchód)

Data	Nr. rach.	Nazwisko lub firma odbiorcy	Rodzaj towarów	Ilość lub waga w kg.	Cena	Marek	Marek
1923 Paźdz. 1	1	B-cia Pakulscy Warszawa	kryształ	10.000	16.000	160,000.000	
	2	Stow. Sp. Spójna . .	„	500	16.000	8,000.000	168,000.000
2	3	Sp. A. Fuchs Warszawa .		10.000	16.000	160,000.000	
		Wysłano do naszego składu sprzedaży w Warszawie		20.000	16.000	320,000.000	
			kostek	10.000	22.000	220,000.000	700,000.000

Kara za eksport.

Dr. Ignacy Mahler zamieścił w „Przeglądzie włókienniczym" artykuł, który ze względu na jego aktualność zamieszczamy.

W obecnym chaosie walutowym i nie mniejszym chaosie pojęć i środków zaradczych, którymi Minister Skarbu chce zapobiedz dalszemu spadkowi marki, to jest jedynie niezaprzeczone i pewne, że tylko racjonalne popieranie eksportu, może walutę naszą wzmocnić stwarzając dewizy jako równowartość za towar wywożony. Drugim pewnikiem jest, że jedynie eksport wytworów przemysłowych jest dla państwa korzystnym, bo w nim tkwi najwięcej pracy i techniki gospodarstwa społecznego — mniej pożądany jest wywóz półfabrykatów, a szkodliwy wprost wywóz surowców mogących w kraju uledz przeróbce.

Polityka gospodarcza rządu winna też iść po tej linji wytycznej, aby wywóz fabrykatów najsilniej popierać, a możliwie przeciwdziałać eksportowi surowców; dzieje się to wszędzie zapomocą ulgowych taryf kolejowych dla eksportu i premji wywozowych — jest to zresztą zupełnie jasne i zrozumiałe. Z wielu przykładów przytoczymy dwa: dawna Austrja policzała znacznie tańsze frachty dla produkcji naftowych (benzyna) niż da ropy, przeznaczonych na eksport, tak że fracht np. benzyny z Drohobycza do Krakowa był droższy niż z Drohobycza do granicy szwajcarskiej (odległość 4 razy większa). Obecnie Szwajcarja chcąc umożliwić wywóz zegarków do krajów o słabej walucie, płaci eksporterom premję od każdego zegarka w wysokości różnej zależnej od waluty kraju, do którego wywóz idzie (najwyższe premje przy wywozie do Polski). W ten sposób zapobiega Szwajcarja bezrobociu i zamiast płacić zasiłki bezrobotnym — popiera eksport.

U nas inaczej.

Wchodzące obecnie w życie przepisy ustawy o podatku przemysłowym, obciążający każdy obrót podatkiem wraz z dodatkami, wynoszącym 22.8 proc. obrotu **w konsekwencji swej forytuje obrót surowców, a uniemożliwia eksport fabrykatów, a to tem bardziej im bardziej fabrykat ten jest wykończony, przez im więcej rąk przechodzi i więcej warsztatów pracy zatrudnia.**

I tak: jeżeli właściciel lasu wysyła za granicę drzewo nieobrobione — podatku nie płaci. Jeżeli drzewo to sprzeda właścicielowi tartaku na obrobienie, obrót ten obciążony jest podatkiem 2.8 proc.; jeżeli to obrobione drzewo kupuje w dalszym ciągu fabryka mebli, płaci dalsze 2.8 proc. — jeżeli wreszcie tej fabryce mebli uda się meble te sprzedać zagranicę, opłacić musi dalsze 2.8 proc. Łącznie więc obciążane będą podatkiem wysokości około 8 proc.

Widzimy więc: eksport surowego drzewa nie płaci nic; eksport mebli z tego drzewa, który w toku pro-

dukcji zatrudnia tartaki i fabryki mebli i jest produtem uszlachetnionym płaci około 8 proc.

Albo weźmy eksport wyrobów włóknistych. Jeżeli dajmy na to eksportuje się przędzę, praci się 2.8% podatku; jeżeli tę przędzę kupi tkalnia w kraju i wytki, opłaca 2.8 proc.; jeżeli tę tkaninę surową zakupi w tkalni farbiarz i wykończy, płaci znowu 2.8 proc.; jeżeli ten gotowy produkt zakupi wytwórnia ubrań celem skonfekcjonowania np. płaszczy płaci dalsze 2.8 proc. — a gdy wreszcie uda się te płaszcze wysłać zagranicę — dochodzi znowu 2,8 proc. Czyli wykończony produkt, który eksportujemy, obciążony jest podatkiem wynoszącym około 11 proc. Pomijamy już tu dalsze ogniwo obrotu: kupno gotowego produktu przez firmę eksportującą — co by dało jeszcze 2,8 prc. t. j. razem około 14 proc. podatku czyli 1[7 wartości całego produktu.

Do czegóż to ma prowadzić? Zamiast eksport, dla którego konjunktura jest obecnie wprost fatalna (parytet światowy wyrównany) popierać, rząd świadomie go dobija. Każdy eksporter wie, że chcąc towar zagranicą sprzedać musi kalkulować najściślej i najdokładniej, że już 2 proc. odgrywa przy kalkulacji rolę decydującą — bo konkurować musi z całą zagranicą i z wyrobami świata całego, produkującego obecnie w lepszych niż my warunkach (lepsza mechanizacja produkcji, tańszy pieniądz, łatwy kredyt, dłuższy czas pracy i mniej świąt, brak podatku obrotowego przy eksporcie, niezniszczone wojną warsztaty produkcji i t. d.).

Zła nasza waluta nie jest już obecnie ani u nas ani w Niemczech premją dla eksportu — gdyż ceny uzyskały, a nawet przekroczyły już parytet światowy.

I ten eksport wyrobów przemysłowych, który ma dać dla państwa waluty i ratować finanse, zabija się u nas świadomie — bo te konsekwencje każdy rozumie — i to tembardziej im wyroby na eksport przeznaczone są bardziej wykończone i uszlachetnione, przez większą ilość rąk przechodzą i większą ilość warsztatów pracy zatrudniają!

Sądzimy, że może w ostatniej chwili rząd to zrozumie, że co dla niego jest eksperymentem jest kwestją życia eksportu i produkcji krajowej i wyda nowelę do ustawy — zwalniającą eksport od opłaty wszelkich podatków obrotowych, tak jak to jest w Austrji, Czechosłowacji i Włoszech.

Wszak nie może być tendencją rządu ustanawiać kary na eksport wyrobów przemysłu — taki ma bowiem charakter stan obecny — miast eksport ten z całych sił popierać, a przeciwdziałać eksportowi surowców.

Teorje ekonomiczne nowego Komisarza nadzwyczajnego do zwalczania drożyzny!

Dr. Bajda ogłosił w przededniu objęcia swej misji uszczęśliwienia miast, nową teorję oświetlającą drogę, którą komisarz będzie kroczył na swoim nowym posterunku. — Dr. Bajda stwierdził, że pierwszym ogniwem w łańcuchu drożyzny stanowią artykuły przemysłu, a w ostatnim artykuły rolnicze.

Przypuszczamy, że Dr. Bajda nie wierzy w to odkrycie przyczyn drożyzny, lecz powołany przez Rząd Nr. 8+1 oddał pokłon teorjom Piasta. Nagina się więc na naczelnych stanowiskach rządowych zasady działania do programu polityki politycznej, która chwilowo jest rządzącą.

Jest prawdą odwieczną, że artykuły spożywcze jak chleb, mleko, mięso, cukier są regulatorem cen dla artykułów przemysłowych i dla wszystkich świadczeń pracy ludzkiej. Cukier eksportujemy w wielkich ilościach, zaś u nas artykuł ten tak ważny dla rozwoju dzieci zaczyna być artykułem luksusowym. Kto jest głodny, nie kupi butów, lecz chleb. Gdyby nasi kmiotkowie, których interesa Dr. Bajda będzie bronił, nie byli zachłannymi i cen za artykuły rolnicze nie podnosili do parytetu złota, nie byłoby tych smutnych skutków gospodarczo-finansowych, których niestety jesteśmy świadkami. Rząd 8-ki rozpoczyna robienie oszczędności w administracji obsadzeniem stanowiska nadzwyczajnego komisarza po to jedynie, aby zademonstrować wyborcom, „że się coś robi" dla zwalczania drożyzny.

KRONIKA.

PODWYŻSZENIE MNOŻNIKA CŁOWEGO. Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie podaje do wiadomości, iż w myśl rozporządzenia ministerjalnego z 9 września b. r. (Dz. u. Nr. 81 poz. 635), podwyższono z dniem 18 sierpnia b r. agio celne normalne na 3,599.900% (t. j. mnożnik 36.000), agio zaś t. zw. zniżone — wynoszące 75% normalnej dopłaty walutowej, podwyższone zostało na 2,699.900%, (t. j. mnożnik 27.000).

ZBIORY TEGOROCZNE. Główny Urząd Statystyczny, opierając się na stwierdzonym w maju stanie zasiewów, obliczał tegoroczny zbiór następująco: pszenicy — 13,9 milionów kwintali, żyta — 53,8 milionów kwintali, jęczmienia — 15,2 milionów kwintali i owsa 27,2 milionów kwintali. Zbiór przewyższyłby zbiory zeszłoroczne pszenicy o 19.8 procent, żyta 6.1 procent, jęczmienia 16.9 procent, i owsa 6.7 procent. Stan zasiewów tegorocznych tak ozimych jak i jarych, przedstawia się na ogół zupełnie zadawalająco, tak, że już można powiedzieć, iż tegoroczny zbiór żyta nie będzie niższy od zeszłorocznego. Pszenice są wszędzie doskonałe. Przypuszczać więc można, że tegoroczne zbiory pszenicy pozwolą na zaspokojenie potrzeb aprowizacyjnych, co usunie konieczność sprowadzania mąki pszennej z zagranicy. Jęczmiona i owsy również są bardzo dobre. Obszar zasiewów jest mniej więcej taki sam, jak w roku zeszłym.

Zbiory tegoroczne, według opinii p. ministra powinny wystarczyć na zaspokojenie potrzeb krajowych.

Z MIĘDZYNARODOWEGO BIURA PRACY. Międzynarodowe Biuro pracy przeprowadziło badania nad rozwojem siły nabywczej płac robotniczych w poszczególnych krajach od r. 1914 do r. 1922:

Siła nabywcza zarobków robotniczych wzrosła w porównaniu z rokiem 1914 w Szwecyi, w Norwegii, w Danii, w Holandyi i Australii Na tymsamym mniejwięcej stopniu co przd wojną utrzymała się siła nabywcza zarobków w Anglii, Francyi, Belgji, we Włoszech, w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej, w Kanadzie i Afryce południowej; siła nabywcza zarobków zmniejszyła się w Niemczech, w Austryi, w Polsce oraz w Bulgaryi.

Dział adresowy.

Konfekcja damska i męska

Płaszcze impregnowane nieprzemakalne i gumowe w wielkim wyborze A. Bross, Kraków, Florjańska L. 44.

Magazyn konfekcji damskiej Leon Braciejowski, Kraków, Grodzka 5-7. Telefon 2274.

Dom Konfekcyjny. Ubrania męskie i dziecięce Emil Katz i Ska Kraków, ul. Grodzka 26. (Dom WP. Suskiego.

Magazyn konfekcji damskiej M. Reissman, Kraków, pl. Dominikańska 2. Tel. 4339.

Obuwie:

Palma Kauczuk Spółka z ogr. odp. skład fabryczny Kraków, Grodzka 60.

J. Nussbaum, hurtowny skład obuwia **Kraków, Jasna 6.**

Israel Vogelfang, Kraków, ul. Krakowska 3. Wyłączna sprzedaż i skład na Polskę wszelkich sort sznurowadeł i tasiemek firmy A. Rudolph, Wiedeń VII. Kaiserstrasse 22

Papier i przybory papierowe:

Izak Zucker Sp. z ogr. odp. Kraków, Dietlowska 44. Hurtowny skład papieru, przyborów piśmiennych i wyrobów papierowych.

Towary jedwabne i modne:

M. Schenker, Kraków, Rynek gł. 15. Tel. 2399 poleca jedwabie, wełny, barchany, podszewki. **Rok założenia 1874.**

Hurtowny skład jedwabiu i zagranicznych bawełnianych towarów **Emanuel Eichhorn, Kraków, Grodzka L. 18.**

A. Leiberg Kraków, ul Grodzka L. 11 w bramie na prawo. Najświeższe damskie nowości sezonowe wszelkie dodatki jako aksamity, jedwabie i wstążki. Sprzedaż hurtowna i częściowa.

Etaminy, batysty, opale białe i kolorowe, po cenach fabrycznych. Batyst szyfonowy ua bieliznę. Skład komisowy fabryk szwajcarskich. **Szymon Landau, Kraków, Dietlowska 34.**

Towary modne i bielizna:

Wytwórnia bielizny męskiej, sprzedaż wyłącznie hurtowna. Wolf Königsberger, Kraków, Krakowska 13 (ofic. II. piętro).

Kalman Teitelbaum, Kraków, ul Miodowa 11. Telefon 4176. Poleca kapelusze męskie, filcowe, wełniane oraz wszelkie przybory kapelusznicze. Sprzedaż hurtowna i częściowa. Rok założenia 1860.

Ch. Tenenbaum i R. Kirschenbaum Hurtowny skład pończoch, rękawiczek i trykotaży **Kraków, Bożego Ciała 12.**

Zawiadamiam P. T. Odbiorców, iż nadszedł świeży transport ubrań dziecięcych, sweatry, żakiety, rękawiczki męskie, damskie i dziecięce oraz garnitury sportowe czysto wełniane. Sprzedaż hurtowna i detaliczna po bardzo przystępnych cenach. **I. Bittersfeld, Kraków, Krakowska 5 (w pasażu).**

Samuel Rosenblum, Kraków, Miodowa 1. Hurtownia towarów norymberskich, galanteryjnych, wielki wybór towarów celuloidowoch, skórnych i grzebieni

Towary sukienne:

S. Lustbader, Kraków, Plac Dominikański 4. — Telefon 1370. Fabryczny skład sukna.

Monderer i Ehrlich, Krakow, ulica Grodzka 38. Skład sukna. Telefon 3276.

Hirsch i Adolf Eder, Kraków. pl Dominikański L. 2., Telefon 2257. Skład sukna.

Towary sportowe:

Hurtownia wszelkich artykułów sportowych **J. Wurm i M. Herzog, Kraków, ul. Grodzka 42.**

Wyroby metalowe i artykuły techniczne:

S. Sattler, Kraków, Stradom 18 Wyroby metalowe, emaljow., nożownicze, kościane, rogowe i z masy perłowej. Artykuły dla gospodarstwa domowego, wszelkie towary żelazne, blaszane, aluminiowe, posrebrzane, alpakowe, mosiężne i miedziane. Przyrządy miernicze, narzędzia, lodownie, wagi, kasy i wanny.

Wydawca: Krakowskie Stow. Kupców. — Red. odp.: Henryk Schenker — N... a Dziennikowa, Kraków, Orzeszkowej 7